

त्मभागेऽश्मानं निधायोदकुम्भमादायद्रिरारभ्य सपक्षपुङ्खमग्निं प्रदक्षिणं जलधारया समन्तादग्नीत्सिञ्चतीत्यर्थः ॥ यजुर्मरुदेवत्यम् आर्षीं त्रिष्टुप् । हे मरुतः तां प्रसिद्धा-
मिषमन्नमूर्जं रसं च नोऽस्मभ्यं धत्त दत्त यूयम् । किम्भूता यूयं संरराणाः सम्यक्
रान्ति ददति ते संरराणाः सम्यग्दातारः रा दाने बहुलं हृन्दसीति [पा० २.४.७६.]
जुहोत्यादिभ्यः श्रु द्वित्वं च शानचि परे । कीदृशीमिषमूर्जम् अश्मन् अश्मनि पा-
षाणि पर्वते विन्ध्यहिमवदादौ शिथ्रियाणां श्रयतीति शिथ्रियाणा ताम् श्रयतेः
शानचि जुहोत्यादित्वाद्वित्वम् । तथा ऊर्जं सारभूतां बलहेतुम् । यद्वा पर्वणि
विद्यन्ते यस्मिन्स पर्वतः पर्वमरुद्भ्यां तन्प्रत्ययः (२.) अश्नातीत्यश्मा अन्येभ्योऽपि
दृश्यतऽइति [पा० ३.२.७५.] अश्नातिर्मनिन् अशनवति पर्ववति मेघे ऊर्जं जलं
शिथ्रियाणामाश्रितां वृष्टिसम्पाद्यामित्यर्थः । तथा अद्भ्यः जलेभ्य ओषधिभ्यो यवा-
दिभ्यो वनस्पतिभ्योऽश्वत्थादिभ्यः सकाशादधिसम्भृतमधिकं (३.) सम्पादितं गोदा-
रेण पयो दुग्धं च शिथ्रियाणाम् गौरपः पीवौषधिवनस्पतीन्भक्षयित्वा पयो दो-
ग्धि । तां द्वित्रिपां मेघोत्थजलत्रिपां गोसमुत्थां पयोत्रिपां चेषमूर्जं दत्तेत्यर्थः मरुतो
वै (४.) वर्षस्येशतऽइति [१.१.२.५.] श्रुतेः ॥ का० [१८.२.२.] अश्मंस्ते जुदित्यद्वौ
कुम्भं कृत्वा मयि तऽऊर्गित्यादयिवं द्विरपरम् । सेकान्तेऽश्मनि कुम्भमश्मंस्ते जु-
दिति निधाय मयि तऽइति पुनरादाय पनुर्द्विवारं परिषिञ्चेदित्यर्थः ॥ अश्मा दे-
वता दैवी बृहती अश्नातीत्यश्मा । हे अश्मन्सर्वभक्षक अग्ने ते तव जुत् जुधा
अस्तु बहुद्विषां भोज्यत्वात् ॥ कुम्भमादत्ते । आशीर्देवता दैवी बृहती हे अ-
श्मन् ते तव ऊर्क् सारभागो मयि अस्त्विति शेषः ॥ का० [१८.२.४.] कुम्भेऽद्रिं
कृत्वा दक्षिणस्यां वेदिश्रोणौ प्राङ् तिष्ठन्दक्षिणास्यति यं द्विष्म इति । तं पाषाणं
कुम्भे कृत्वा दक्षिणवेदिश्रोणौ पूर्वामुखस्तिष्ठन्दक्षिणस्यां दिशि साश्मानं घटं नि-
रस्यतीत्यर्थः ॥ यजुर्वृहती शुक् देवता । हे अग्ने ते तव शुक् शोकस्तं नरमृक्षु
गह्नु तं कं वयं यं नरं द्विष्मः अस्मद्विषविषयं तव शोको गह्नु ॥ १ ॥

इमा मेऽअग्रऽइष्टका धेनवः सत्त्वेका च दश च दश च शतं च शतं च
सहस्रं च सहस्रं चायुतं चायुतं च नियुतं च नियुतं च प्रयुतं चार्बुदं च